

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

<p>Predplatná cena : Na celý rok — — 4 koruny — hal. Na pol roka — — 2 " — " Na štvrt' roka — — 1 " — " <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i></p>	<p>Zodpovedný redaktor : Dr. ALEXANDER ERNSZT, páp. komorník. Majiteľ a vydavateľ : JÁN MOLNÁR.</p>	<p>Redakcia a vydavateľstvo : Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szim. sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify. Rukopisy sa nazpak nedávajú.</p>
---	---	---

Nový leták kresťanskej ľudovej strany.

Každému zdarma.

K poučeniu voličov opustil včul tlač nový leták kresťanskej ľudovej strany. Leták ten má nápis: *Na koho máme hlasovať?* V stručnej krátkosti a srozumiteľne vykladá sa v tomto spisku všetko, čo má vedieť každý volič kresťanský.

Obsah jeho v hlavných fahoch je nasledujúci:

Oboznámenie liberálneho sveta. Vysvetlenie cirkevnopolitických zápasov. Pustnutie krajiny v dobe liberalismu. Historia kresťanskej ľudovej strany. Ustanovizne pod panovaním koalície. Kresťanska ľudová politika. Politické požiadavky malých hospodárov, malých priemyselníkov a robotníkov. Oboznámenie terajšieho postavenia politického. Nová vláda. Stránky 48-tich. Rušitelia Jednoty v katolíckom tábore. Úlohy budúcnosti. Kresťanská ľudová strana a ľud.

Zdarma a ochotne pošleme tento leták v sodpovednom počte každému, kto na dopisničke požiada centrálnu kanceláriu kresťanskej ľudovej strany v Budapešti, IV., Ferencz József-rakpart 27.

Khuenová strana v pravom svetle.

Keď Khuen a Tisza s veľkým hlukom založili ich politickú stranu, dali jej meno «národnej práce». Vtipný ľud po vidieku ale hovorí všestranne, že je to stana nie národnej, lež «darobnej» práce. A že pospolitý ľud náš sku-

točne pravdu má, o tom presvedčí sa každý, kto na túto stranu bližšie pohliadne.

Veď to neni ani národná, ani statočná práca, čo ľudia tejto strany ztvárajú prítomne po celej krajine. Volby vypísať nemajú smelosti. Hovorí sa síce, že volby prevedené majú byť medzi 24-tým májom a 2-hým júnom. Khuenovci ale s tým, kedy budú, mlčia ako s teplým osúchom. V novinách svojich ohlasujú pravda jednostajne, že majú v krajine 340 ablegátskych kandidátov. Toto je ale len kortešský figel, ktorý nemá žiadnej ceny. Ľud totiž vôbec natoľko je už prebudený, že sa nevie oduševnovať za stranu tej darobnej práce, ktorej hlavnou zásadou sú štyri litery P: **pálenka, peniaze, pandúri a pressia.**

Ľud sa dôverne vyslovuje, že to musí byť ozaj darobná strana, čo takéto zásady zastáva a že s takouto stranou držať môžu len darebáci.

Tomuto presvedčeniu dáva ľud aj verejne výrazu skutkami, ktoré my síce neschvalujeme, ktoré ale úplne označujú ako ľud o tejto darobnej stránke smýšľa. Grófa Tiszu na príklad kdekolvek sa v krajine ukáže, vítajú všade záprdkami. A tento šlachetný gróf honosí sa predsa tou veľkou zásluhou, že pod jeho liberalnými krýdlami uliahla sa Khuenová darobná strana. Sám Khuen Hédervári ani sa neopováži v krajine verejne kortešovať. Ministri Hieronymi a Serényi, zarovnak aj iní kandidáti vlády, kdekolvek sa ukážu, aby programné reči povedali, dostavia sa všade obklúčení žandármami, medzi jejichž ostrými bodákmi priam tak vyzerajú, ako potkany a myši v drotovej pasti, kde síce istí sú pred kočkou, predsa ale cítia sa ako by boli

vo väzení. V samom stredí Khuenovej strany badať tiež istý rozklad. Vadia sa pre mandáty. Je tam totiž mnoho čízov a málo konopí. Je tam mnoho štréberov, ktorí sa skoro sbesnia za ablegátstvom, istých okresov ale má málo tá Khuenová darobná strana. To je príčinou veľkej nespokojnosti v Khuenovej strane. Keby ale Khuen všetkých jeho liberálov uspokojil a po vôli im chcel urobiť, každého by musel hneď za ablegáta dať vyvoliť. To sa mu ale sotva podarí a aby sa mu to tým menej podarilo a ľud pospolitý pred voľbami náležite poznal, celú Khuenovú darebnú stranu z hláv liberalných matadorov jej ztrháme maškara a všetkým liberálnym pánom týmto povedáme verejne:

Vy liberáli prevádzali ste tú politiku, ktorá nám na krky uvalila židákov.

Vy liberáli prevádzali ste tú politiku, ktorá našich ľudí pozbavila všetkého práva a poldruha miliona ľudu nútila k vyvandrovaniu z krajiny.

Vy liberáli, vašou cirkevnou politikou začali ste búrať pevné múry kresťanstva.

Vy liberáli zničili ste najvzácnejších členov triedy malých hospodárov, malého priemyslu a robotníctva.

Teraz pravda neopováziate sa s vašimi starými *liberalnými* heslami ľudu ukázať a dali ste si nové meno. Poznáme vás ale, je to ten istý starý kôň, len že má inú ohlávku!

Z akých živlov je splácaná tá chybná strana národnej práce?!

Jádrom tejto darebnej strany je gróf Tisza a jeho kompania. Tam sú freimaureri, ktorí ozbijajú chcejú cirkev. Tam sú socialdemokrati a národníarski vodcovia, ktorí potajomne jedajú sa s vládou. Pripojili sa ku tejto strane všetci židovskí millionári, direktori a účastinári sporiťelní a úžerníckych peňažných spolkov, zarovnak aj po štátnej subvencii dychtíaci fabrikanti.

Gazdovskí úradníci liberalných veľkých pánov, od vlády závisiace, o chlieb svoj bojujú sa úradníctvom zcela patria ku tejto strane. A *jedným slovom sú to všetko takí, čo žijú z ľudu.*

Tisza a Hieronymi osvedčujú sa verejne, že oni volebné právo *chcejú* dať len mestskému socialistickému robotníctvu, ľud dedinský ale zväčša že i na ďalej nechať *chcejú* bez volebného práva.

Ved pravda, čo iného môžeme očakávať od

mnohonásobného millionára Tiszu a od boháča Hieronymiho, ktorý cez celý život potľkal sa v bankách a fabrikách. *To už uveríme, že takému pánovi volebné právo ľudu veľmi málo leži na srdci.* Fabričným zamestnancom ale ochotne povoluje volebné hlasy, bo vie, že im majiteľ fabriky rozkáže na koho majú hlasovať.

My celému ľudu chceme dať jeho právo a nedovolíme, aby *národná strana práce znovu oklamala a do novej biedy vohnala náš pospolitý ľud.*

Blázni by boli ľudia každej dediny, keby sa pripojili ku Khuenovej strane, bo je to strana mestských pánov a nie dedinského ľudu.

Druhé huncútstvo tejto, ako ju volajú šunkovej strany je, že *nechce do života uviesť daňový zákon, ktorý koalícia vyniesla v záujme ľudu.*

Ladislav Lukács, finančný minister a blazený majiteľ dvoch žien, popredku povedal, že *on nikdy neuvede do života ten daňový zákon,* ktorým daňové farchy zvalené mali byť na plecia boháčov, židovských millionárov a fabrikantov. Hľa! tak šlachetne smýšľa Lukács, ten chýrny vynálezca triednej lutrie. Aby boháči a židovskí millionári ešte viacej bohatli, nechce ulaviť neznesiteľné farchy ľudu. Včul už vieme, prečo tí liberalní páni a všetci židia a fabrikanti tak veľmi oduševnujú sa za tú Khuenovú stranu darobnej práce.

Len hlúpy nenahliadne hnusné huncútstvo, aké prevádzajú liberáli pod menom pracovnej strany. Teraz pravda napájajú, traktujú koninou a podplácajú, po voľbách ale do deviatej kože drať budú ľud tí darebáci Khuenovej strany.

Khuenová vláda všetko sľubuje teraz, keď jej prihára. Rozvažitý ľud ale nič nedá na liberalných politických švindlerov, bo dobre vie, že *celá tá strana národnej práce nepriateľská je kresťanstvu, ľudu a vlasti.*

Malí hospodári, malí priemyselníci, robotníci, slovom kresťanskí malí ľudia z presvedčenia nikdy pripojiť sa nemôžu ku Khuenovej strane.

Varujme sa kandidátov Khuenovej strany! Varujme sa týchto nepriateľov kríža, kresťanstva, vlasti a ľudu!

Nech žije kresťanská ľudová strana!

Zadovažujte predplatiteľov pre «Krestana!»

Uprimné slovo k voličom čacanského okresu.

Liberálne mátohy v čacanskom okrese.

Drahí bratia, kresťanskí ľudáci! Jako som vám predpovedal, tak sa už robí po našom okrese čacanskom. Kadejakí odkundesí už sa honia, jako psi kopovi, po obciach, po vrškoch a dolinách našich a probujú, jako by, kde by mohli za drahý groš, za marné sľuby alebo klamstvami a cigánstvami, hrozbami a strašením ktorého ľudáka voliča do pažeráka svojho dostať. Poznáte ich! Nedajte sa im zvädzať! Neodstupte k vôli nikomu na tomto svete od pravdy svojej, od pravdy kresťanskej, ktorej ste dali vaše dobré srdce.

Už vás probujú všeliako chytať, jako vtákov na lep, jako čvikoty na sidlá. Nesadnite im na lep, nepchajte hlavy svoje do šlučky toho liberálneho sidla, lebo beda je vtáčkovi, ktorý sa lapil a slobodu ztratil, lebo zadusi sa v sidle zver, keď sa doňho chytí.

Rozihraný poľský gunár.

Jeden z tých našršených, nafrndolených pohoničov liberálnych čacanských volá sa *Rufajz*. Jako rozihraný gunár na vode sa poklonkuje, krídlami čape, aby si získal lásku ľudových kresťanských husyčiek. Chlapátko je to malé, preto ustavične podskakuje, aby sa zdálo väčším. Toto chudä, čo ešte ledva otriaslo zo seba poľský prach a len nedávno stalo sa uhorským štátnym občanom, chce nás učiť politiku, chce nám dávať naučenie, jako máme občanské práva svoje užívať, my, ktorí tisíc rokov už v tejto vlasti žijeme, tejto vlasti peniazmi a krvou daňujeme, za túto našu vlasť láskou horíme, ktorej mozolami našimi obrábaná hruď, ktorá nás chová a ktorá nás kedysi, aj keď sa pominieme v materinskom objatí pokrývať bude. My žijeme za vlasť, nás nech nikto, čo len z vlasti našej žije neučí, jako máme aj pri voľbách za vlasť pracovať, za vlasť hlasovať.

Naša vlasť bola krajinou Marianskou, tisíc rokov ju viera kresťanská, svätý kríž a kresťanské mravy udržovali v bojoch krutých, v dobách blahých i smutných. Ten z pekla pochodiaci liberalizmus chce všade z verejného ži-

vota vyhodíť vieru, pozbavíť slávy kríž svätý a podkopať dobré kresťanské mravy. Náš program kresťansko ľudový je: naše národné práva, hmotné záujmy všetkých tried, roľníctva, remeselníctva atď. v smysle kresťanskom zastávať a duševné poklady naše kresťanské brániť. Ku týmto svätým, národným a občanským pravdám našim jako môže mať srdce taký Rufajz, ktorý na cudzom mlieku vychovaný, s nami kresťanmi žiadneho duševného spojenia nemá.

Nebojte sa vyhraziiek poľského odkundesá.

Keď fa teda na svoju liberálnu stranu vábi, porozumieš už teraz. bratre môj kresťan, že on len sebe chce dobre, tebe ale nie? Tak sme počuli, že našich dobrých, verných, oduševnených bratov, kresťanských ľudákov z *Černého a Svrčinovca* pri výplate za furmanky už nahováral, aby s ním držali. Drahí bratia, nepočúvajte povábného hlasu tohoto a nenasledujte ho, nepodkopávajúte kresťanskú budúcnosť sebe a svojím potomkom.

Snáď sa bojíte, strachujete. že by vám odobral furmanku a vyvážanie dreva? Nuž ale či vám darmo platí za vašu fažkú, mozolnú, hrdelnú prácu? A keď vám za statočnú prácu platí, či ste mu zato aj duše svoje podlžní? A spýtajte sa samých seba: či vy žijete z neho a či on žije z vás a bohatne z vašej práce? Veď kto že mu bude to drevo vozíť, keď nie vy? Či snáď ten liberálny zástup mu ho bude na chrbtoch odnášať? Alebo kozámi ho bude vozíť? A veď s majiteľmi hôr aj on, jako iní drevo-kupci, má kontrakty a termíny, do ktorých drevo odvozíť musí, bo ináč platil by pokuty kontraktové. Z cudzích krajov veru nedoviedie furmanov a musí byť rád, keď sa mu vy na prácu túto poberete. On vás musí prosiť a nie vy jeho, on sa musí báť vás a nie vy jeho.

Prvý priestupok proti volebnému zákonu.

Nuž a keď vec túto aj z inej strany do povahy vezmete: čo že má kupectvo, furmanenie do politiky? Pri statočných ludoch, pri čistých voľbách takéto veci ani do spomienky by prísť nemaly a kto by sa vám hrozil, že keď nebudete tam hlasovať, kde vám on káže, že vás z práce vyhodí, alebo vám viac furmanky nedá, s týmto pácha priestupok proti zákonu a keď

mu to hodnoverným svedectvom dokázate, bude za to zákonom trestaný. Keď teda pán Rufajz je ešte len taký mladunký štátny občan, nech sa naučí naše zákony čím skôr, lebo sa ich z jeho vlastnej škody naučiť môže.

Starý liberálny portviš.

Iná mátoha, ktorá vás už po okrese čacanskom straší a pokúša, púšťa strach, že na *Čaci, Svrčinovci, Krasne* a na *Skalitom* ľudákov kresťanských neprijmu do roboty alebo prepustia z práce na štreke, keď nebudú na liberála hlasovať.

Prv jako by sme sa tejto mátohy naľakali pozrime jej pod plachtu, či je to opravdivá mátoha a či len starý liberálny portviš a na ňom kus handry? A tohoto potvorníka by sme sa ľakali? Kto si v živote, v politike, pri voľbách váži svoje presvedčenie, kto si stojí slovu a verný je svojim sľubom, ten je človek šlachetný; či svedomitý človek aj v prácach a nájomníctve svojom nebude šlachetný a svedomitý? Či taký kuryplach, čo v živote je falošný, pri voľbách do dvoch vriec dúcha, na dva mlýny vodu žene, či ten nebude aj v prácach svojich falošný a nezpohľadivý? V ktorých najde naša železnica spoľahlivejších, svedomitejších robotníkov, či v nás svedomitých ľudákov, alebo v tých pretvaračských liberálnych vyselcoch? To ktorákoľvek máchom zarastlá liberálna kotrba uhádne. Za našu prácu sa my kresťanskí ľudáci nikdy nezahaňbíme, naša práca je statočná, našu prácu aj železnica vždy potrebovať bude. Že vás, drahí bratia ľudáci, železnica neprijme do roboty alebo prepustí z práce, keď s liberálmi hlasovať nebudete, tým straší vás len starý liberálny portviš.

Čo povedá železničarska pragmatika?

Však ale keď by nás aj povedomie našej súcosti do práce našej svedomitej robotnosti úplne uspokojíť nemohlo, nech nás uspokojí bratia moji drahí zákon pojednávajúci o železničarskej pragmatike, to jest služebná regula železničných úradníkov a zamestnancov. V tejto regule stojí, že pre politické presvedčenie svoje žiadon železničiar alebo zamestnanec, ani preložený, ani prenasledovaný byť nesmie. Žiadon predstavený svojim podriadeným nátlak a násil-

lenstvo pri voľbách činiť nesmie, ani len v добрote a priateľstve nesmie od nich žiadať, aby na jedného lebo druhého kandidáta hlasovali. Toto je právo slobodné každého železničiara, ktoré tak môže užívať, jako sám chce a vlások na hlave sa mu nesmie pohnuť, keď by proti vôli svojho predstaveného na ľudovú stranu hlasoval. A túto regulu železničarsku ľudová strana pomáhala na sneme do života uviesť, preto nech sú páni úradníci, zamestnanci a robotníci po-vďační ľudovej strane, ktorá po kresťansky každému jeho práva bráni a háji.

Drahí bratia ľudáci, ktorí ste jako nájomníci na štreke, aj vám patrí táto sloboda, aj na vás nesmie žiadon predstavený nátlak robiť, sa vám vyhrážať a vás strašiť. A keď by to daktorý predseda učinil a vás v slobodnom vybavovaní vašeho volebného práva hatil, len to oznámte vašim ľudovým vodcom a tí sa postarajú, aby sa tým, čo násilenstvo činia, poriadne klepnulo na palce.

Spravodlivé pokračovanie vrchnosti košickej železnice.

Drahí bratia, ľudáci kresťanskí! Jak vám ešte aj toto nebolo by dosť ku úplnému uspokojeniu, môžem vás ubezpečiť o tom, že pán generálny direktor košickej železnice, tento spravodlivý a šlachetného srdca predstavený nedovolí, aby sa komu krivda stala preto, že verný zostal kresťanskej ľudovej strane. Jeho osvietenosť pán generálny direktor v Žiline všetkým železničiarom dal slobodnú ruku, aby mohli tam hlasovať, kde ich srdce ľahá. Povedzte že my, že tento šlachetného smýšľania pán v okrese čacanskom by ináč robil jako v Žiline? Či za takú vec, ktorú v Žiline dovolil, na Čaci by vedel trestať? Či za to, čo v Žiline schvaluje, na Čaci vedel by sa pomstiť?

Tí ľudia teda, čo železničných robotníkov strašia, zlú službu preukazujú svojmu najvyššiemu direktorovi, keď o ňom predpokladajú, že by vedel byť nespravodlivým, že by mohol sa stať trýzniteľom zamestnancov svojich pre jejich politické a kresťanské presvedčenie.

Teda sa nebojte bratia *Skalícania, Svrčinovania, Krasnania* a *Čacania* tejto mátohy. Vy prácu vašu svedomite dávate železnici za slušnú mzdu, duše ale a srdca vaše sú slobodné.

A tieto srdcá a horúcu vašu lásku dajte našej kresťanskej ľudovej strane, ktorá za vašu slobodu, za vašu obranu neohrozene bojuje; tieto srdcá dajte jej kandidátovi na Čaci, pánu Dr. Emilovi *Gyuriss*, ktorý je brat náš, verný obranca náš, hrdý bojovník za pravdu našu kresťanskú.

Druhý priestupok proti volebnému zákonu.

Iná mátoha chodí, blúdi po krčmách a sklepoch a tam straší. Ale si nemyslíte, drahí bratia, že všade. Nie. Po židovských krčmách a sklepoch nechodí, tie obejde jako ten anjel smrti v Egypte obšiel príbytky Izraelitov krvou barannou namazané. Krčmy a sklepy živovské sú pre liberálov teraz isté, sú teda kvasom zlopovestného liberalizmu namazané, týmto tá mátoha dá pokoj. Ale tým viacej straší po krčmách kresťanských, v ktorých je licencia na odpredaj trúnkov, lebo trafika. Tam už straší, tam už strachu pustila, že sa tí chudáci až trasú. Jeden sa bojí, že tú licenciu ztratí, druhí sa boji že ju nedostane, bárs ju má zaslúbenú a je už v ceste atď.

Ani pustošenie Tatarov a Turkov nebolo také hrozné, ako je puštošenie, ktoré ten prepadený liberalizmus sprevádza na slobode občianskej pri voľbách. A keď človek hľadá tých všeliakých bašov, bašikov, ulemov a kajmakamov, čo takto nohými šliapu zákon a práva, keď hľadá tú mátohu, ktorá takto straší, darmo ju hľadá. Strach je tu, ktosi ho pustil, ale nemá gazdu, len tak v tajnosti a opatrne, len tak zo zakrytej diery ten strach ide.

Ale není sa čo báť ani tejto mátohy, veď sme štat kultúrny, veď sme není v najtmavšej Afrike, veď bez príčiny, vypočutia a výroku žiadneho odsúdiť, alebo práva jeho nadobudnutého pozbavíť tak ľahko nemôžu. A páni kresťanskí licenciari, ktorých srdce ku kresťanskej ľudovej strane fahá, smelo sa môžete v politike pohybovať bez strachu a ohľadov ľudských ku ktorejkoľvek sranke dľa presvedčenia svojho pripojiť. Nebojte sa, nebude sa žiaden baša vozíť po vás, jestli len zákonité príčiny nezadáte, žiaden vás nebude smeť preháňať a trestať bez príčiny, pre politické presvedčenie vaše. Pán trenčiansky financdirektor a hlavný dozorca nad licenciarmi a trafikami je človek smýšľania sprá-

vodlivého, šlachetného, ktorý zákony zachováva a aj od svojich podriadených zachovávať prisno žiada a ten nedopustí, aby sa na vás nezákonnosti páchaly, aby bez príčiny krivda sa vám robila len z pomsty politickej. O tomto celým srdcom a celým presvedčením vás uistíť môžem. Verte, len úfajte v ľuďoch svedomitých, zákony predovšetkým šetriacich a nezklamete sa. Kto vám ináč hovorí a straší vás liberálnymi cigánstvami, pácha priestupok proti volebnému zákonu. Udajte ho vašim kresťanským vodcom a neujde zaslúženému trestu.

Pečienka čacanských liberálov prihára.

Tým pánom liberantom v čacanskom okrese jakosik tá liberálna pečienka v tom masťnom hrnci musela prihoreť a smrdí im čosik v tej jejich strane, preto v úzkostách svojich už figle vymýšľajú, aby sa udržať mohli. Zasadnula liberálna rada na Čaci a škrobali sa za ušami a rozmýšľali, čo by mali urobiť, aby si dakolko prívržencov získali. Usniesli sa, že pustia chýry po obciach, aby verných neohrozených ľudákov znechutili a soslabilí a začali roztrubovať, že kresťanská ľudová strana zle stojí.

Drahí bratia, kresťanskí ľudáci! Vy ste svedkami, že tie liberálne huby už roztrubujú takéto chýry; na Oščadniciach roztrubujú, že naša ľudová strana na Skalitem zle stojí, po Čaci roznášajú chýr, že v Bystrickej Doline zle stojíme; našich verných bystričanov klamú, že v Turzovskej Doline zle stojíme, na Čiernom vykrikujú, že Oščadnica sa poddala liberálom a v každej obci ináč cigánia a klamú. Pravda ale svedčí za to, že naša kresťanská ľudová strana jako pevný múr stojí v celom okrese a páni liberáli keď sa už topia, chytajú sa každej cigánskej slamky, aj britvy by sa lapili, len aby nás znechutili a oduševnenia nás pozbavili. Drahí bratia ľudáci, nedajte sa klamať takými vymyslenými chýrmi, je to len kortešský figel a mámenie sveta.

Pravý obraz stavu kresťanskej ľudovej strany v čacanskom okrese.

Náš verný panenský *Lieskovec* sa nikdy s liberálmi nepoškvrní a minulosti svojej verný zostane; *Krasno* z liberálnej spravodlivosti má len malučko hlasov, ale aj tieto do poslednej

kvapky krve za našu kresťanskú pravdu bojujú; *Zborov* je celý náš aj so šlachetným, horlivým rychtárom svojim, tam bol odjakživa len jeden liberálny hlas, krčmár a aj ten sa minul; *Klubina* a *Radvostka* stojí za kresťanské presvedčenie svoje chap do chlapa; *Stará Bystrica* nezanechá svojich ľudových vodcov, keď by ju na pásy krájali; *Nová Bystrica* od pätnasti rokov nikdy za liberála nebola, ani nikdy nebude; *Oščadnica* pevne stojí za pravdu kresťanskú jako múr, v tejto obci aj tých pár kresťanov, čo kedysi dali sa chytiť do liberálneho saku jako ryby, smelo prihlásajú sa ku našej strane; *Čaca* a *Horelica*, bárs aj tu pastieri — bohužiaľ — nestojá pri ovečkách svojich, nedá sa rozsypať a roztrhať kroz liberálov, lež vnútorným citom srdca svojho za naše kresťanské záujmy neohrozene stojia; *Zákopčie* verne trvá pri svojej bielej zástave, pod ktorou k víťazstvu priviedlo našu ľudovú stranu. Tam sa páni liberáli ani ukázať neopovážia, tam aj rychtár, verný ľudák, radšej rychtársku palicu zloží, jako by kresťanstvo zapredal; *Raková* je vždy povdačná nášmu pánu ablegátovi dr. Emilovi *Gyuriss*, že im vykonal notára podľa svojej chuti a oslobodil ich od takého, ktorého nechceli, len ten pán notár rakovský sa teraz obrátil proti svojmu dobrodincovi, ale tiež len z nucenosti a nie zo srdca; *Čierne* a *Svrčinovec*. verní prívrženci naši sa od liberálov klamať a vábiť nedajú, lež navzdor všetkému liberálnemu strašeniu a hrozeniu držia zástavu svoju ľudovú, bo sa už dávno nasýtli toho liberálneho šafárenia a nasledujú horlivého apoštola svojho, pána dekana a priateľa ľudu úprimného pána kaplána; *Olešná* a *Podvysoká* čo by sa svet shrknul neodstupia a do chlapa sa za nášho ľudového kandidáta ku volbe dostavia, veď statní olešania, verní ľudáci, keď ich na Čacu ku liberálnemu shromaždeniu viezli na troch vozoch, na Staškove z vozov zutekali a ku shromaždeniu prišli len najaté kone, ktorým páni liberáli aj za furmanku dlžni zostali; *Staškov* sa tiež prebudil a vynímajúc jedného-dvoch kriklúnov, čo liberálne guláše, koňské viršle a politické pivo zdarma ľubia, všetci priznávajú sa k našej svätej veci kresťanskej; aj v *Skalitem* úfame, nádej našu mám v neohrozených ľudomiloch a vodcoch kresťanských, duchovných skalických, ktorí za našu pravdu už mučeníctvo

pretrpeli a nezlomní zostali. Väčšia polovica len heslo čaká a pojde do boja za zásady naše kresťanské, ktorým ešte nikdy neverná neostala. Za tú druhú poloviu bludiacich ovečiek kresťanských skalických modlime sa, aby sa navrátili do ovčince Kristového, za pravdu Kristovu a za práva naše.

Drahí bratia, ľudáci kresťanskí! Toto je pravý obraz okresu čacanského a polozenie nasej ľudovej strany v ňom. *Nás je sila, liberálov len hrstka*; keď my vytrváme a balamutiť a za nosom vodiť sa nedáme, keď budeme verní našej ľudovej zástave, ani brány pekelné nás nepremôžu a musíme ku radostnému víťazstvu priviesť zástavu nášho milovaného brata a kandidáta pána dra Emila *Gyuriss*.

Nech žije kresťanská ľudová strana a jej verný prívrženec, náš kandidát! Vám ale kresťanskí udáci: Sláva pred celou krajinou.
Úprimný priateľ ľudu.

K voličom Puchovského-Illavského okresu.

Drahí bratia katolíci! Nastáva už teplo a ako viete, v teple ožívajú aj muchy. Toto teplo nastalo aj v politike, lebo budú volby a preto aj v tom politickom teple ožívajú muchy, tí *liberáli* totiž a ich *kandidáti*, ktorí po dedinách lietajú a behajú, odvrúčia svoje reči a dotierajú sa každému.

Tak sa to stalo aj v našom Puchovsko-Illavskom okrese. Aj tu už lietajú po dedinách tie liberalné politické muchy a odporúčajú svojho liberalného kandidáta *Sipekyho*, ktorý všade zlaté hory sľubuje voličom, aby ich odtrhnul od kresťanskej ľudovej strany. Kde sú potrebné potravne spolky, tam sľubuje krčmu, kde je bieda tam odpúšťa porcie, kde není cesty, tam vymešáva hradskú, jedným slovom tolko posľubuje, že človek mimovolne príde na tú myšlienku: že keď tento bude ablegátom, vtedy vo Váhu miesto vody víno bude tiecť a na stromoch na miesto ovocia budú sa rodiť dukáty. Nuž ale vo Váhu vždy len voda potečie a na stromoch vždy len ovocie sa bude rodiť: a jako je isté toto, tak je isté, že keď náš okres vyvolil by si tohoto liberalného pána za ablegáta, všetko len tak bude, jako bolo predtým. Lebo sľubovať je

lahko, ale sľub aj splniť, to je už ťažká vec. Liberál Sipeky drží sa zaiste toho starého príslovia: sľuby sa sľubujú a blázni sa radujú.

Tí liberáli už mnoho posľubovali aj pred druhými voľbami. A čo z toho splnili? Zhola nič! Ľud, ktorý im na lep sadol, dostal jesť a piť pri voľbách a po voľbách zas len musel zemiaky dusiť jako predtým. Áno, židia dostali čo žiadali, ale ľud ten odstrčili na stranu a musel mlčať. Je pravda, že dávaly sa licencie na krčmy, tie ale dostávali len všeliakí Icikovia a Jakubovia, tak že u nás každý dobehlý židák hneď má krčmu, lež kresťan ten si môže nohy až po kolena zodrať, predsa ju nedostane.

Stavaly sa aj železnice a stavajú sa aj teraz ako ku príkladu tu u nás od Nemšovej po Rovne, lež povedzte mi dôverne, má ľud z toho osoh? Ani toľko čo makové zrnko obsahuje. Dediny musely tisíce a tisíce na tú železnicu vynaložiť a rebach z nej bude mať zas len židák, ktorý ju stavá. Jedným slovom, náš ľud s týmito liberalnými sľubmi vždy tak pochodí, ako ten havran so sýrom. Na slovo a chválu lišky vypustil syr zo zobáka a liška mu ho uchytla a smiechom zožrala. Tak pochodí aj náš volebný ľud, ktorý drží na liberalné sľuby. Vypustí z ruky syr a zo srdca ešte aj to, čoho málo mal, ztratí totiž statočnosť, opije, ochlastá sa a po voľbách vysmejú ho tí, čo ho oklamali a povedia: prečo bol sprostý, prečo sa dal ošialiť?

Tak teda milí bratia katolíci, vy voličia volebného okresu Puchovského Illavského, nedaňte sa nikomu omámiť. Kto mnoho sľubuje, ten málo dáva. Kto mnoho kričí, ten málo robí. Aj pes, ktorý mnoho ščeká, nekúše. Podobne aj človek, ktorému ústa tak idú v sľuboch ak mlýn, z tých sľubov doista len málo alebo nič nezplní.

Veď tí liberáli natoľko nás milujú, že pri voľbách aj nebe by nám ztiahli, prečo nám to nebe nedajú už pred voľbami, prečo to vždy odkladajú na čas po voľbách? Prečo nás poznajú len keď máme ísť hlasovať, prečo len vtedy vedia nám «servus» dať a prečo nás nepoznajú aj inokedy?

Kto je opravdovým priateľom ľudu, ten sa mu takým ukazuje nielen vtedy, keď pri ňom pečenka voňa, lež pozná ľud, stará sa o ľud aj

vtedy, keď len zemiaky sa u neho varia a pečú. Cigáň má tú obyčaj, že keď sa zabíja, vtedy vždy obskakuje pri zabijačnom dome, inokedy sa ani neukáže. Tak sa mi vidí, že aj liberáli majú túto cigáňsku obyčaj. Len vtedy sa ochúňajú, dotierajú, keď im pri voľbách masné hrnce máme vložiť do rúk. Nuž ale mylia sa tí panáčkovia. Už sa minuly tie staré sprosté časy, v ktorých za pálenku predávali sa ľudia. Takých časov už není viac, aké boly volakedy pri jednej žabokretskej voľbe, kde liberalný ablegátsky kandidát dal vygúlať sud s pálenkou, ukázal naň rukou a povedal pyšne: «Toto je môj programm!» Ľudia éljenovali, pili a liberál bol vyvolený.

Dnes to už není tak. Dnes my nie prázdne slova a pijatiku, lež statočnosť, prácu a skutky žiadame. A preto, ponevác liberáli len sľubujú, a pre ľud nič osožného previesť nevedia, ponevác hnusnou piatikou ľud špinia z ľudskej hodnosti vyzliekajú, my ale ako kresťania statoční občania nedržíme s nimi, lež s telom i dušou verní ostaneme ku kresťanskej ľudovej strane, na jejžto zástave nie cesnak, ani pálenková flaška, lež vytýčený je kríž, znamenie Spasenia. Hor' sa teda voličia nášeho okresu, prisahajme nezkladnú vernosť kresťanskej ľudovej strane.

Nech žije náš ablegátsky kandidát Ladislav Mednyánszky.

Dr. Illavský.

Upozornenie pre kresťanských voličov ružomerského okresu.

V okrese ružomerskom dvaja kandidáti vystupujú: liberál Angyal a národniar Bajor, katolícky kňaz. Na ktorého majú hlasovať voličia ľudoví? Ani na jedného, ani na druhého.

Prečo?

Nie na Angyala starého liberála, to sa samo sebou rozumie.

Nie na Bajora národniera, lebo:

1. Národniarov vodcovia Hodža, Blahc, Šrobár sú neznabohovia, ktorí každé náboženstvo tupia a chcejú ho vyhubiť.

2. Národnieri sú najväčší nepriatelia kresťanskej ľudovej strany. Dôkazom toho sú ich noviny, v ktorých najviac brýzgajú na kresťanskú ľudovú stranu. Dôkazom toho je, že Hodža od-

porúča národníarom hlasovať radšej na liberálov Rudnaya a Richtera, ako na kandidátov kresťanskej ľudovej strany proti týmto vystupujúcim.

3. Bajor proti zákazu svojho biskupa vystupuje za kandidáta. Žiaden katolícky kňaz totižto nesmie vystúpiť za kandidáta bez dovoľenia svojho biskupa. A to sa samo sebou rozumie, lebo žiaden kňaz svoj úrad jemu biskupom vyznačený nesmie opustiť bez dovoľenia, nemôže byť naraz i vo sneme i medzi svojimi veriacimi. Pokiaľ je v sneme, musí mať zástupca. A odkiaľ vezne toho zástupca?

O spišskej diecesi môže sa povedať: Žatvy mnoho, ale málo robotníkov. Spišská diecesa má málo kňazov. A preto spišský pán biskup žiadnemu kňazovi svojmu nedovolí vystúpiť za kandidáta.

V spišskej diecesi traja kňazi vystúpili za kandidátov. Haluška s ľudovým, Richter s liberálnym a Bajor s národníarskym programom. Haluška zákazu biskupskému sa podrobil a odstúpil, Richter liberál a Bajor národníar protivia sa zákazu.

A takíto chcjú byť vodcami ľudu? A keď pre ich neposlušnosť suspensia bude nasledovať, národníari zas budú sa ponosovať pre prenasledovanie Slovákov? Kto by teda hlasoval na Bajora, podporoval by jeho protivenie sa svojmu biskupovi, čo sa so zásadmi kresťanskej ľudovej strany nesrovnáva.

A preto ľudoví voličia najmúdrejšie urobia, keď v deň volby doma zostanú. Príde čas ešte, keď budú mať príležitosť i na kresťanského ľudového kandidáta hlasovať.

Zo starolubovenského volebného okresu (Spiš).

Anton Beszkid, kandidát kresťanskej ľudovej strany okresu starolubovenského, dňa 14. apríla vo veľkom Lipníku, 15. v Lešnici, 16. v Haligovciach a v Starej Vsi držal svoju programnú reč. Voličia ho aj na týchto miestach radostne prijali, s veľkou pozornosťou slyšali jeho vysvetľovanie, pod vplyvom jeho pekných zápalistých a presvedčujúcich slov sa spolu aj vyslovili, že len na neho budú hlasovať.

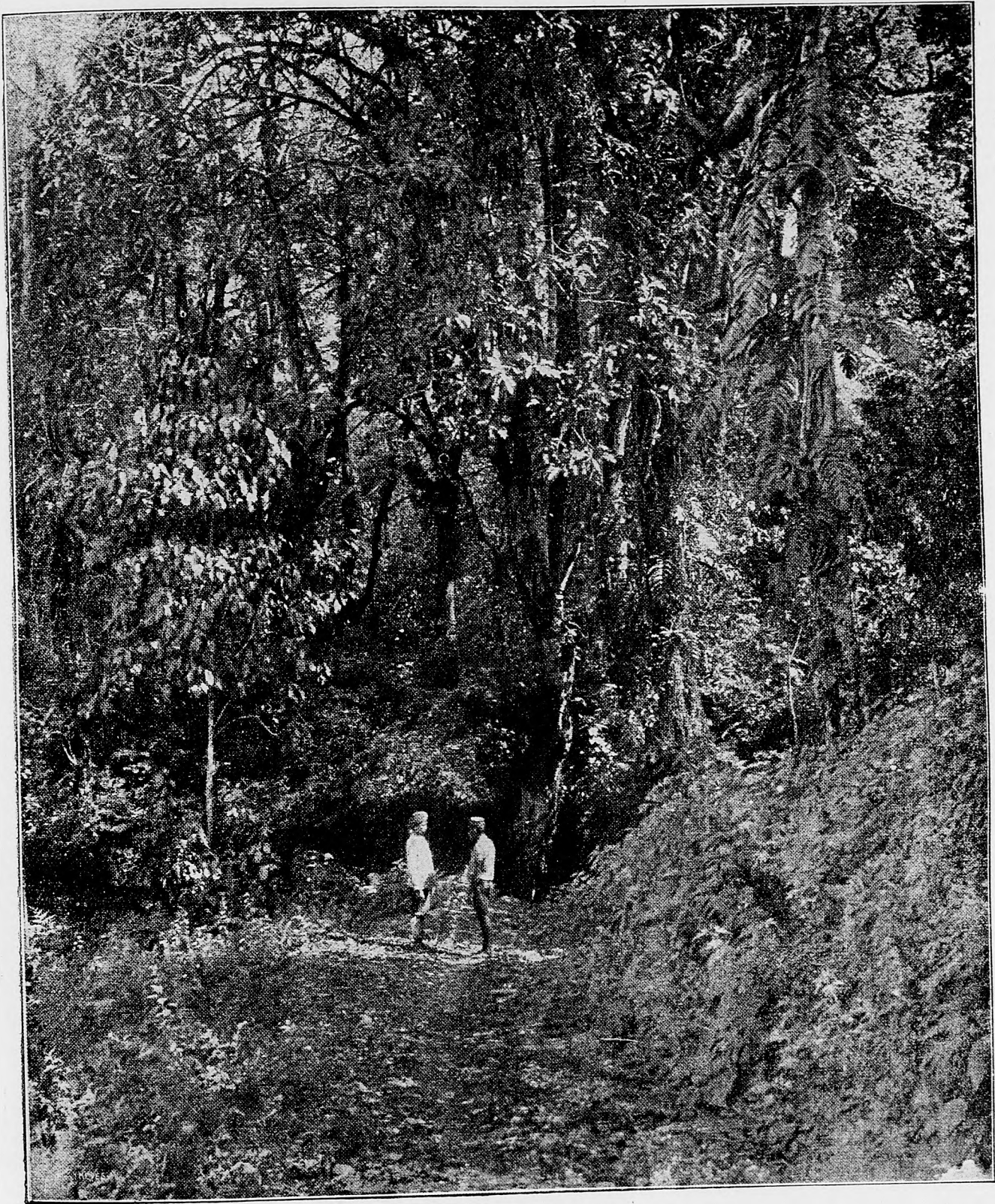
Veľmi srdečne a zriedkavo slávnostne prijali ablegátskeho kandidáta v centre Magury:

v Starej Vsi, kde ho aj richvaldskí voličia odprevádzali. Jedna deputácia starovesských gazdov prišla mu v ústrety až do Haligoviec a druhá na Šmrženku. Pri prvých domoch Starej Vsi čakala ho hudba miestnych ohňohasičov, pred krásnu k jeho úcte vystavenou triumfálnou bránou a sprevádzala ho ku pekne ozdobenej, na rynku vystavenej tribúne. Pán kandidát zaraz šiel hore a pred veľkým obecnstvom (aj inovercov) najprv po maďarsky a potom po slovensky tak dojímavé rečnil, že mnohí až slzy vylievali. Pod celou rečou ani jedno abcug alebo iné neschvalujúce slovo nebolo počuť, éljenov ale bolo veľmi mnoho. Oduševnené privítanie kandidáta v Starej Vsi, jeho tam prednášaná o záujmoch utrápeného ľudu pojednávajúca smelá a pekná reč — akú obyvatelia Starej Vsi a voličia toho okresu, ako to sami vyznávali, doteraz v svojom živote ešte od žiadneho kandidáta ani od svojho ablegáta nepočuli — má veľký vplyv a účinok na celý vidiek a takrečeno už aj teraz ujistuje kandidátovi víťazstvo. Dal by to Pán Boh! Veru nám už treba raz takého ablegáta, ku ktorému by sme sa kedykoľvek dôverne obrátili mohli, na ktorého by sme nielen ako na veľkého pána — ktorý si biedneho človeka a halenu zholia nič nevšíme — pozeráť mohli, ale ako na nášho úprimného priateľa a radcu. Že náš terajší ľudový kandidát takým chce byť a že aj takým bol, to už dokázal aj na svojej doterajšej ceste v okrese.

V Richvalde, kde sa voličia oduševnene vyslovili: «z nás ani jeden od nich neodskočí, dali by nám bárs stovky a tisícky», dvoch gazdov, ktorí sa už päť rokov pravotili, k vyrovnaniu a smiereniu priviedol, tiež tam ako aj vo Vyšných Lapšoch dal zase dvom zadarmo právnu radu. Aj iné rady už udeľoval po obciach. Keď si ho vyvolíme, v mnohých obecných, gazdovských a lesných veciach nám bude k pomoci.

Na konci oznamujem všetkým cteným voličom okresu, že náš kandidát pre súrne a veľké jarné práce voličov pretrhnul svoju cestu, 30. apríla ale zase príde do okresu a navštívi radom aj všetky ostatné obce. Aj do vtedy robme zaň medzi svojimi známymi čo môžeme. **Nech žije Anton Beszkid kandidát kresťanskej ľudovej strany!**

Neohrozený volič.

Z prastarej hory.

Z prievadzského okresu.

Náš pán slúžny Adolf Abafi bojí sa o život voličov patrične obyvateľov okresu prievadzského, preto vyzýva nás na plakátoch, aby sme sa varovali buričov a agitátorov, a aby sme sa ne-

dali kroz nich pobúriť, bo ináč žandárske pušky a bodáky vezmú nás pod ochranu. Zarovnak napomína nás ten istý pán slúžny, akožto predstavený okresu, aby sme nikoho nehatili v slobode slova. (To nariadenie a či tento fermán vzťahuje sa na liberálneho kandidáta Lojza Rudnayho,

aby on svoj nepriam voňavý program voľno vykladať mohol. Komu? Nám ľudákovi veru nie, lebo my nie sme zvedaví naň.)

My ľudáci okresu prievadzského veľmi sme povďační pánu slúžnemu, že má takú starosť o nás a vystríha nás pred buričmi a pred agitátormi. Ano, my ľudáci ukrutnému pokušeniu sme vystavení zo stránky dotieravých, nehanebných a bezočivých liberálnych kortešov, tak že keby nebolo toho slúžnovského napomenutia, veru nejedného takéhoto bezočivca boli by sme snáď oškrelí vidlami. Lebo čo nerobia títo nehanebníci? Vdierajú sa nám do našich príbýtkov, odhovárajú nás od nášho kandidáta Kolomana Brestyenzskyho; vyhrážajú sa nám, núkajú nám peniaze a žranicu. Či to nenie poburovanie? Či sú to neni agitátori? Či tí nerušia pokoj? Či tí nezvádzajú voličov k hriechu? Či tí nekazia ľud? Či tí nezaslúžia, aby trestaní boli, lebo veď zákon prísne zakazuje to, čo bezočiví liberálni korteši po dedinách stvárajú?

Od týchto zlostných výstupkárov nech nás pán slúžny oslobodí. To je jeho povinnosťou, lebo veď on, akožto predstavený okresu, hájiť a brániť má osobnú a občiansku slobodu každého jedného obyvateľa okresu. Prosíme pána Abaffiho, nech napomene liberálnych kortešov, nech sú neni dotieraví a nech nebúria ľud, aby sme my neboli prinútení zakročiť proti nim, pokiaľ stotočných voličov k zrade zvádzajú.

Pokoj okresu prievadzského ruší i sám kandidát liberálnej strany. Dobré vie, že ho väčšina okresu nechce, predsa sa túla po obciach a poburuje ľud. On ako kňaz v prvom rade ctíť by mal presvedčenie voličov pána Brestyenzskyho a hľa, sám odvádza nás od strany kresťanskej a povzbudzuje nás k zrade. Patrí sa to? My sme ľudáci a on predsa to chce, aby sme liberálmi boli. Aj mzdu nám sľubujú za zradu jeho dotieraví korteši. Nás ale nezklátiť, nedáme sa! Nenalákame sa žiadnych hrozieb! Nás nikto nesmie hatiť v našich právach a v našej slobode. A keď ánu, tak nech pán Rudnay a jeho korteši platia za nás porcie a znášajú iné farchy. Tak veru! My sme slobodní občani a nie otroci.

My pána Kolomana Brestyenzskyho chceme mať za poslanca a on aj musí byť vyvolený.

Volič.

Anton Beszkid.

Anton Beszkid narodil sa 19. septembra roku 1855. v šarišskej stolici v obci Hönig. Cez 23 rokov účinkoval ako pravotár v Starej Vsi a

teraz je direktorom majetkov a právnym radcom grécko-katolíckeho biskupstva prešovského. Od svojej maličkosti žije medzi popolitým ľudom, zná jeho biedy a žiale, šarišské nárečie hovorí dokonale a v každom ohľade povolaný je k náležitému zastupovaniu nášho ľudu v sneme krajinskom.

Nech žije kandidát kresťanskej ľudovej strany okresu starolubovenského pán Anton Beszkid!

K volebným pohybom.

Szempecz. Franc Csizmazia ablegátsky kandidát kresťanskej ľudovej strany volebného okresu Szempecz, okres svoj navštívil 23. apríla a predstavuje sa svojim voličom, ktorých v krajinskom sneme ako ablegát už aj predošle zastupoval. Vo veľkom počte shromaždení voličia kandidáta svojho slávnostne privítali na železničnej stanici, kde ho pekno rečou pozdravil Matias Drevenyák, farár obce Boldogfalva. Zo železničnej stanice oduševnení voličia v slávnostnom sprievode s krásnym bandériumom pri hlučnom élje-

novaní viedli kandidáta do rímsko-katolíckej fary, kde oslavovaného peknou rečou privítala miestny farár Alois Károly. Kandidát Franc Csizmazia programnú reč svoju v Szempczi povedal v nedeľu o 4. hodinách popoludní za prítomnosti celého obyvateľstva obce. Reč kandidáta veľmi hlboký dojem učinila na voličov, v ktorých mene poďakoval sa mu malý gazda Martin Csutora a ubezpečil ho o nezklatnej dôvere voličov. Kandidát navštívil behom tohoto týždňa viacej obcí okresu, v ktorom všade prijali ho s najväčšou oduševnenosťou.

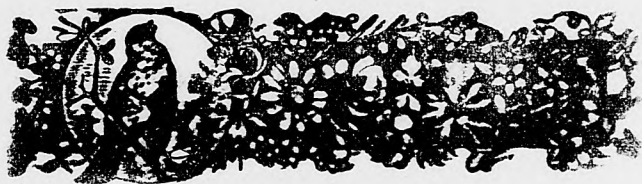
Štomfa. Z volebného okresu štapavského 17. apríla do 200 voličov navštívili prešporského pravotára a bývalého ablegáta kresťanskej ľudovej strany dra Augustína Ochaba a požiadali ho, aby prijal ablegátsku kandidatúru v štapavskom okrese. Žiadosť voličov štapavského okresu peknou rečou predniesol organista-učiteľ Ludvik Nedbálek, na čo dr. August Ochaba v krátkosti vysvetlil svoje zásady, ďakoval za toto importantné osvedčenie dôvery a vyslovil, že ako ablegátsky kandidát v štapavskom okrese vďačne vystúpi. Rozné odhodlanie sa voličov štapavského okresu s radosťou musí naplniť každého opravdového priateľa ľudu.

Nová Baňa. Dr. Ján Zelenyák ablegátsky kandidát kresťanskej ľudovej strany okresu novobaňského 17. apríla navštívil svojich voličov v Dócifürész a v Pálosnagymező a držal tam programnú reč. Zo všestrannej oduševnenosti po celom okrese možno na to sledovať, že tu dr. Ján Zelenyák istotne zvíťazí.

Nyitrazsámbokrét. Georg Szmrecsányi ablegátsky kandidát kresťanskej ľudovej strany nyitražambokretského okresu 17. apríla držal programnú reč v obci Bélapataka. To je najľudnatejšia obec celého okresu, bo je v nej 164. voličov. Ku programnej reči prišlo obecnstvo z celého okolia. Voličia s oduševnením slyšali kandidáta a hlučnými výkrikami ubezpečili ho o nezklatnej dôvere. Na druhý deň 18. apríla navštívil kandidát siššovskú dolinu, kam ho sprevádzal neunávene horlivý farár Alois Fiebig. V obciach Kis- a Nagyvendég voličia pod vodcovstvom horlivého farára Melišeka kandidáta prijali slávnostne s hudbou. V obciach Kovárc, Appony, Praznócz a Krenc, Georg Szmrecsányi držal programnú reč 19. apríla. Ľud po všetkých ob-

ciach takmer zbožňuje Georga Szmrecsányiho, bo on stále sa s ním zaoberá a obcuje s ním vždy v jeho reči, Volba jeho je mu v každom ohlade zabezpečená.

Lőcse. Dr. Michal Dömötör, ablegátsky kandidát levočského okresu od 14. do 20. apríla programnú reč držal v nasledujúcich obciach: Köperény (Kloža), Felső a Alsórépás, Tárcafaő (Toriska), Lőcseszentanna (Zavada), Szepesdarót (Dravec), Lengvárt a Szepesudvard (Dvorec), Kis Kunczfalu a Vilköcz. Celestin Kompányik, opäť levočský sprevádzal všade nášho milého kandidáta. V Uloži a Zavade Ján Drobot, v Hornom Répási Ján Kropáss, v Lengvárte a v Dvorci Kornél Belcsék držali oduševňujúce reči k ľudu. Michala Dömötöra všade s veľkou oduševnenosťou prijali a voličia sa k jeho zástave pripojili, tak že už aj nepriateli uznávajú, že v levočskom okrese zas zvíťazí ľudák.

POLITICKÉ CHYRY.

Z volebného okresu Galánta.

Vo volebnom okrese Galánta liberálni justovci najhnusnejším spôsobom napádajú kresťanskú ľudovú stranu a jej kandidáta Bélu Túriho. Čo viac, ešte aj voličov ktorí sa ku kresťanskej ľudovej strane pripojili, urážajú nestydate. To všetko ale neškodí nám nič. Béla Túri aj v nedeľu a nasledujúce dni navštívil v svojom okrese obce Vezekény, Tallós, Eperjes, Nyék a voličia všade vítali ho s triumfom. Čím viacej od jedu pukajú sa 48-ti, tým iste zvíťazí Béla Túri.

Neslobodno assentovať.

Minister honvédsťva v pripise upovedomil hlavné mesto že počas mimozákonného stavu neslobodno assentovať. Ani dobrovolne sa hlásivších a jednoročných dobrovoľníkov neslobodno assentovať. Aj tých, čo sú do cudzozemska prislúšní, len vtedy slobodno assentovať, jestli to prislúšná vrchnosť dotyčného žiada.

Noví hlavní dozorcovia armády.

Uradný vojenský časopis spoločnej armády sdeľuje, že veliteľ temešvárskeho vojenského sboru rytier Liborius Frank a veliteľ vojenského sboru v Gráci generál pechoty Oskar Potiorek vymenovaní sú za hlavných dozorcov armády. Menovaný vojenský časopis sdeľuje aj

to najvyššie rozhodnutie, že titul dozorca čiat od tohto času bude «vojenský dozorca». Jeho veličenstvo dororeu čiat Alboriho z tohoto postavenia prepustil a vymenoval ho za veliteľa 7. vojenského sboru.

BESEDNICA.

Obeta spovednej pečate.

Napísal: *Michal Gahér*, kaplán Orosházskeho.

(Pokračovaní.)

Farár Montmoulin doma.

Pri obnovení pravoty farár Montmoulin ešte raz dostal sa pred súdnou stolicou. Predseda súdnej stolice niekoľko slovami zahájil zasadnutie a tej radosti dal výrazu, že prvší nespravodlivý súdobný výrok aspoň z čiastky sa napravi.

Žandári hneď dovedli Lózera. Predseda súdu dal mu prečítať jeho listinu, v ktorej sa priznal, že vraždu zpáchal a vypočul ho. Na otázku predsedu Lózer smele odpovedal:

— Ovšem ja som zavraždil starú ženu Blanchard, odobral som jej peňaze a potom som išiel k farárovi a vyspovedal som sa z mojho veľkého hriechu.

Vrah rozpovedal potom dopodrobna, ako sa spovedal, ako sa tá spoveď skončila, čo on povedal farárovi a čo farár jemu. Keď toto vyznanie zakončil, predseda sa ho pýtal:

— A čo vás povzbudilo k tomu, aby ste váš veľký hriech oznámil?

— Svedomie ma neprestajne hrýzlo — odpovedal Lózer — a zvlášte preniklo ma hrdinstvo duchovného, ktorý radšej pretrpel tie najukrutnejšie prenasledovania a hotový bol skorej zomrieť, ako by spovednú pečat len jedným slovičkom bol zrušil.

Na toto vstal hore štátny zástupca a duchovného prosil o odpustenie, že pri prvšom súdobnom pojednávaní tak ostro proti nemu hovoril. Prosil spolu aj sudcov, aby duchovného teraz ako nevinného na slobodu pustili.

Mónier pravotár obrany nehovoril dlho a niekoľko slovami len to dokázal, že Montmoulin duebovný je brdinským vzorom kresťanských čností.

Prisažní vyriekli hneď nevinnosť duchovného...

Súdobné zasadnutie toto predseda zaključil krátkou rečou, v ktorej vyzdvihol mimoriadnu zmužilosť a obetivosť duchovného v plnení jeho kňazských povinností. Spolu ale aj ľutosť svoju vyslovil nad tým, že zákon nedopúšťa sudcovi, aby dočasné zadosťučinenie poskytnúť mohol nevinne trpiacemu.

— Zemské prisluhovanie pravdy je nedkonále.

Koľko razy stáva sa, že nevinných odsudia, zločinov-ja vrahov ale pustia na slobodu, Zemské prisluhovanie pravdy nenie v stave dostatočne odmeniť, na príklad tohoto človeka, ktorý sa obetou stal jeho povinnosťou a tri roky nevinne trpel: tento pád a tnmuto podobné udalosti svedčia o tej pravde, že nad krehkým, konečným, ľahkomyselným ľudským rozumom musí jestvovať neomylný, vševedúci, všemohúci a večný sudca, ktorý ako prameň každého práva a všetkej pravdy, vás — pane duchovný — dozaista odmení za to všetko, čo ste zaň trpel.

Po týchto slovách predseda súdu pristúpil k duchovnému a podal mu ruku, podobne to učinili aj ostatní sudcovia, štátny zástupca a všetci prisazní.

Nevinného duchovného zaviedol potom predseda do pobočnej izby k jeho drahej matke, ktorá s veľkou radosťou objala svojho syna.

S veľkým triumfom viedli duchovného s jeho matkou a sestrou do domu arcibiskupského, kde arcibiskup k úcte nevinného a jeho priateľov prichystal veľkú hostinu.

Na druhý deň postavili pred súd Lózera a prisazní jednohlasne vyniesli výrok vinnosti a sudcovia odsúdili ho na smrť.

Ponevác ale tak prisazní, jako i sudcovia do ohľadu vzali jeho kajúčne vyznanie, prosili pre neho omilostenie a občania mesta Aix zadali tiež prosbu podobného obsahu. Tento prosbopis farár Montmoulin podpísal na prvom mieste.

Následkom toho smrteľný výrok premenili na vyhnanie do Novej Kaledonie, kde duchovný tri roky nevinne trpel.

Vrah Lózer, keď sa ešte raz farárovi Montmoulinovi kajúčne vyspovedal a Krišta Pána sväté telo z jeho rúk k sebe prijal, uspokojený chystal sa na dlhú cestu do Novej Kaledonie, kde ešte aj teraz trpí svoju zaslúženú pokutu za veľký, do neba volajúci hriech.

Montmoulin farára na jeho vlastnú prosbu arcibiskup zpiatky poslal na San Viktoársku faru a s týmto získal si srdce svojich farníkov, z ktorých pred troma rokami mnohí sa na ňom pohoršili.

Keď mu faru a kostolík pekne obnovili, držal svoje druhé radostné vtiahnutie.

K jeho úcte postavili triumfálne brány, domy ozdobili vencami a zástavami, ulica, kade kráčal plná bola ruží a rozmarínu, zvony hučaly a možiarey trieskaly. Každý sa tešil, kto ho len videl a jeho rúcha dotknúť sa mohol. Radosť bola všeobecná.

Možeme si predstaviť, jak veľkú radosť spôsobilo toto slávne vítanie farárovi Montmoulin. Pristúpil k ol-táru a utešene zaspieval:

— Te Deum laudamus...

Ale ešte väčšia bola jeho radosť, keď videl, že tí ktorí jeho a cirkvi svätej najukrutnejší nepriateli boli ored troma rokami, ktorí sa tešili na jeho veľkom nešťasti, ktorí mu vždy všetko napriek robili a ho neprestajne prenasledovali, tí vlci stali sa naraz krotkí ako

barankovia ; kajúcne sa mu vyspovedali a s najväčšou pobožnosťou prijali k sebe drahé telo Kr. sta Pána vo sviatosti Oltárnej a odveľku sú to jeho najlepší farníci.

Teraz dal úplne Bohu chválu, že jeho križ a veľké trápenie na vznešenú radosť sa obrátili. To sa rozumie, že farár Montmoulin hneď vzal k sebe svoju matku a sestru.

Mónier pravotár podľa naloženia Lózera 12.000 frankov s úrokami vrátil spolku sv. Jozefa.

Pán Boh nevinnosti nedá zahnúť. On aj na svojho jednorozeného Syna Ježiša Krista dopustil veľký piatok, ale aj veľkonočnú nedeľu. Dopustil naň pretrpké umučenie a smrť, ale aj slávne z mŕtvých vstanie. Teda aj na svojho sluhu, Montmoulin farára, dopustil veľké trápenie, ale len preto, aby upevnil jeho cirkev svätú a aby nevercov presvedčil o pravde.

(Dokončenie nasleduje.)

CHYRNIK.

Chýry z biskupstva nitrianskeho. Osvietený pán biskup koadjutor nitriansky a apoštolský administrátor gróf Vilhelm *Batthány*, z príležitosti prevzatia správy svojej diecézy minule prijal deputáciu úradníckeho sboru stolice, mesta Nitry, kráľovskej súdnej stolice, finančnej direkcie a katolíckeho kruhu. Apoštolský administrátor vo svojej odpovedi sa osvedčil, že dobrý pomer medzi občianstvom a kňazstvom vždy s veľkou starostlivosťou bude pestovať.

Chýry zo Spiša. Banickému mestu Švedlér sa minulého roku 18 tisíc korún zvýšilo. — V teplíčke pri Novej Vsi jeden besný pes pohryzol dňa 1. apríla Michala Hamračka. — V levočských lesoch zase chytili do klepa dvoch ostrovidov. — V obci Szepesdarócz vyvolili na uprázdnenú učiteľskú stanicu slečnu Malvinu Karász, učiteľku obce Pribiš (Orava). — Náš podžupanský úrad vydal v prvé tri mesiace bežného roku 523 cestovných passov, teda o 272 menej ako lanského roku ze ten istý čas. — Od terajšia aj v Antunovcäch bude pošta. — V Spišskej Belej zhorela dňa 14. apríla pálenica belanských roľníkov. Aby žpíritus nevybušil, 38 hektolitrov do kanáia pustili. Škoda obnáša 20 tisíc

korún. — Minulého mesiaca odviezli z našej stolice na železnici do iných krajov Uhorska 318 kusov rožného statku a 58 ošípaných, do cudzozemska ale 269 kusov rožného statku a 92 ošípaných. — Náš osvietený pán biskup dr. Alexander Párvy so svojim tajomníkom dr. Jánom Stucknerom na dlhší čas do Karlsbadu odcestoval. — Bušovský notár Vilhelm Glatz pre svoju chorobu na odpočinok ide, taktiež i Adolf Fábry notár kéžmarského okolia. — V Spišskej Sobote v takzvanom Gréb-parku dňa 6. apríla jeden dom zhorel. — Na vrchu Blaumond pri Novej Vsi sa istá Maria Perunka služka v levočských majeroch obesila. Slabá to viera, smutné to mravy! — Dňa 16. apríla bolo u nás okolo poludnia na sinku 22 stupňov tepla, dňa 20. apríla dal nám milostivý Boh dobrého dážda.

Bývala portugalská kráľovňa zbláznela. Stará matka portugalského kráľa Manuela, bývalá kráľovná Maria Pia od žiaľu nad tým, že jej syna kráľa Karola a vnuka, bývalého dediča trónu zavraždili, zbláznela. Nefastná kráľovná často sa prihovára svojmu synovi a vnukovi, ako keď by pri nej sedeli, potom sa ale odrazu začne smiať a zúri.

Vodca vrahov srbského kráľovského páru zomrel. V Belehrade minulý týždeň po dlhotrvajúcej chorobe zomrel plukovník Alexander Mašin, ktorý roku 1903. bol hlavou sprisahania, ktorému kráľovský pár padol v obeť. V revolucionárnom kabinete, ako aktívny plukováik, prijal torbu ministra verejných prác, neskoršie pod terajšom kráľom Petrom stal sa vojenským ministrom, potom náčelnikom genrálneho štábu, ale už roku 1905. na žiadosť anglickej vlády poslali ho do pensie. Mašin odtedy bol agentom cudzoremských fabrik na zbraň.

Úžasná katastrofa v Segedíne. V Segedíne 19. apríla ráno udalo sa úžasne nešťastie: v tamojšej Pállfyovskej fabrike na zápalky v strojárni rozhodilo kotál, ktorý vážil viac metrických centov. Následkom výbuchu srútily sa múry okolo strojárne ležiacich budov a zasypaly robotníkov. Následkom nešťastiu dvanásť ľudí zomrelo a jednodvadsať bolo ranené. Na rachot pribehli na pomoc z blízkych kasárni vojaci, potom oehraneci a hasičia.

Zver v ľudskej koži. Policia v obci Büdszentmihály (stol. saboléská), ako z Nyiregyháza sdeľujú, minule zatkla cigána Karola Roštáša, ktorý 12. apríla pomáhal pri pohrabe syna kováča Karola Szabóva. Cigán potom v noci šiel do cintorína, mŕtvolu vyhrabal, odrezal jej ľavú ruku a aj na iných údoch tela ju dokaličil a odrezané čiastky tela ukradol. Keď na druhý deň otec prišiel ku hrobu svojho syna, hrob našiel celkom roz-

**Neváhajte, keď vás hlava
bolí lež potrebujete hneď**

Beretvás-pastille

ktoré za desať minút zastavia najtušš
migrén-hlavy bolenie. — **Cena K 1.20.**
Lekarmi odporúčaný liek.

K dostaniu v každej lekarni!

Dorába Tomáš Beretvás, lekárnik Kispest. Pri 3 škatulkach zasielka franko..

rytý a okolo neho našiel jednotlivé čiastky svojho dieťaťa. Žandári vystopovali, že dieťa dokaličil cigán Roštáš, u ktorého ukradnuté čiastky tela aj našli. Cigán sa svojmu strašnému skutku priznal a povedal, že si čiastky tela chcel uvariť na obed. Cigána zaviedli do väzenia kráľovského fískalátu v Nyiregyháza. Ustálili, že Roštáša len pred troma týždňami vypustili zo segedínskeho väzenia zvaného Csillagbörtön, kde štyri roky sedel pre vraždu a ustálili aj to, že pred viacerými rokami pre kaličenie mrtvol už viackrát bol trestaný.

Budapešťiansky katolícky delnícky kruh v nedeľu 8. mája usporiada púť na milostné miesto Mária Remete. Z tej príležitosti v spomenutý deň o 6. h. ráno bude sv. omša v Jozefovskom chráme a po sv. omši o 7. h. pohnú sa pútnici do Mária Remete kde bude hrubá sv. omša a slovenská kázeň.

Oheň. V obci Felsőtölgyes (stol. trenčianska), ako odtiaľ píšu, 13. apríla v noci o 1. hodine z neznámej príčiny vypukol oheň a zhorely 3 gazdovské budovy a 2 pajty. Len náhlejšou pomocou a tichému počasiu možno dakovať, že sa nestalo väčšie nešťastie. Jedno 3-ročné dieťa utrpelo menšie popáleniny. Zhorené budovy proti ohňu assekurované neboli.

DOPISY.

Prievidza (Nitr. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Otený Pán Redaktor!

Prosím o uverejnenie tohoto dopisu v našom «Kresťane».

Všeobecne je známo nielen v našom prievidzskom volebnom okrese, lež aj v zabokreťskom, veľkotopolčianskom, novobaňskom a vôbec na celom okolí, že náš vreľmilovaný a veľactený bývalý ablegát a terajší kandidát pán Koloman *Brestyenszky*, bol a bude takým ablegátom, akého si ľud žiada. Verne a s celou oddanosťou zastupoval vždy a zastupuje našu milú kresťanskú ľudovú stranu, chráni a bráni kresťanské zásady a skutočným priateľom, ba čo viac, opravdovým otcom je celého okresu. Bez rozdielu náboženstva a stránok premnohí obrátili sa k nemu o podporu a on dľa možnosti všetkým pomohol.

Preto už hovorilo sa vôbec aj v kruhoch liberálnych pánov, že pán *Brestyenszky* jednohlasne bude za ablegáta vyvolený. Teraz ale natískol sa nám ten židovský prepošť Lojzo Rudnay s nekresťanským programom Khuenovej darobnej strany. Hovorí tento pán, že on len z lásky ku vlasti vystupuje. Ale Lojzo, Lojzo!

Netárajte takú hlúposť, bo vám to nikto neverí. Aj tých 960 korún, ktoré ste zdvihol zo štátnej kassy, prečo vás tak vysoko pokutovali, zdvihol ste tiež len zo samej lásky k vlasti?

Nechajme ale nášho Lojza na boku, veď sa s ním ešte mnohorozy uvidíme. Ja sa včul obracám k našemu kresťanskému ľudu. Občania moji drahí! Včul si dajte dobrý pozor, kto je vašim priateľom a nepriateľom. Pozrite sa po Prievidzi a aj inde v okolí, kto má Lojzovú zástavu alebo jeho plakát? Zamerajte si to dobre a zapamätajte si aj to, kto má zástavu a plakát nášho verného priateľa Kolomana *Brestyenszkyho*. Kupujte všetko len u našich priateľov. Keď sa choete zabaviť, choďte len do takých miestností, kde sú naši ľudia. Keby vám v daktorej sporiteľni dlžobu preto chceli vypovedať, že ste ľudáci, choďte do našej gazdovskej banky, tam dostanete peniaze na ľavné úroky. Naším heslom nech je vždy: svoj k svojmu! Tak budeme pevní a istotne zvíťazíme.

Úprimný priateľ ľudu.

* * *

Pusztakürt

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Veľactený Pán Redaktor!

Prosím vás pekne pošlite nám náš jediný katolícky časopis «Kresťana». Vyznávame úprimne, že sme boli odberateľmi mijavského «Obzora», aj sme boli s ním ako tak spokojní, včul ale sa nám zošklivil, keď článok bojníckebo prepošta uverejnil. Celý svet sa u nás pobúrilo nad tým, že jeden katolícky kňaz ľudovú stranu tak potupuje, ešte aj židia sa nad tým pohoršili a mijavský «Obzor» predsa za dobré uznal uverejniť a rozširovať potupovanie ľudovej strany — lebo je už celkom liberalný. No ale nech len tak pokračuje, všade ho vyhodí na smetisko alebo do ohňa, lebo bárs chudobní sme, ale statoční a hrdí ľudáci a na našu ľudovú stranu štekaf nedáme. Prosíme vás preto ešte raz, pošlite nám «Kresťana», lebo «Obzor» ďalej čítať a podporovať nechceme.

Napísané v potravnom spolku

F. Sz.

Púť do Lourdes-u. Pri protektoráte a osobnom súčastnení sa osvieteného pána biskupa Kohl a s povolením najdôstojnejšej vrchnosti cirkevnej, preveľobný pán Alexander Gaibl, opát-kanonik (Pozsony, Káptalan-utca 3.) s odchodom 26. júla b. r. vede púť do Lourdesu cez Švajciarsko a Francúzsko, pri návrate cez Maria Einsiedel. Ceny cesty sú: I. trieda 520 kor., II.

Kto žiada požičku?

Kto na svoj majetok záložnú požičku mieni si vypožičať, tak nech sa s dôverou obráti ku «Kisbirtokosok Országos Földhitelintézet» Budapešť, V., Géza-u. 2. (svoj dom). Tento ústav dáva tak malú ako aj veľkú požičku, preto aby bolo spomozeno stredno- a malo-hospodárom. Pre toto požičky už od 300 korún dáva. Kto veľké úroky prinútený je od jeho dlhu platiť, tomu náš ústav s lacnou požičkou ľahko môže pomôcť na jeho ťarchách. Predošlých veriteľov tento ústav s touto požičkou vyplatí, a za ľavné peniaze odpravi všetky tie prekážky, ktoré sú s dávaním tejto požičky spojené. Požičky sa dávajú do polovice hodnoty majetku. Keď dlžník poriadne platiť, ústav náš požičku nemôže vypovedať, ale dlžník svoje dlhy bárskeďy, lebo v celkosti alebo v čiastkach bez všetkých pobočných výdavkov môže si splatiť. Pri parcellovaní na pomoci je v každom ohľade. Ustav na jednoduchý list bár komu ochotne odpoveda.

tr. 400 kor. III. tr. 250 korún. Hlásit sa možno u prevelebného pána opáta kanonika Alexandra Gaibl do 25. tohoto mesiaca, tamže k dostaniu sú aj cestovné programy, prihlasy prijímajú sa len v obmedzenom počte.

Púť do Mariacelly pohne sa 10. mája ráno o 4. hodinách zo stanice Lipótvár pod vedením farára Ludvika Csulak. Prihlasy prijíma a obsirnejšiu zprávu dá Ludvik Csulak farár, Lipótvár (fegyintézet, Nyitra-megye).

Na žalúdok chorý človek nech žije v akýchkoľvek okolnostach, nemôže sa cítiť šťastlivým. Kto trpí na nechuf k jedeniu, z chorého žalúdka pochodiacu zbesnosť. hlavy bôl, napínanie, bezkrvnosť, krče, toho radosť k žitiu je zhubená. Proti tejto vôbec rozšírenej chorobe už od tridsať rokov jestvuje chytro a radikálne liečiaci prostriedok a tento sú Bárdyho žalúdkové kvapky, ktorých fľska koštuje 80 halierov a ktoré k dostaniu sú v každej lekárni.

Upozornenie. Viacráz obrátili sa už ku nám jednotlivci s tým, zdáliš je spoľahlivý ten alebo onen *ústav sprostredkujúci požičky*? Otázka táto bude napozatým zbytočná, lebo hľa, my odporúčame a síce veľmi vrele, jedon taký výborný ústav, ktorý je bezpodmienečne spoľahlivý a nad to ešte aj nie je sprostredkujúci, ale *požičky sám prevádzajúci ústav*, tak že trovy prostredníctva môže si usporiť ten, kto sa tu uchádza o požičku. Tento ústav je: «Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete».

Odkazy redakcie.

Stárý volič Z. H. Veľmi vďačne v budúcom čísle. Prosíme každý týždeň zprávy o pohybe.

E. Gy. Cs. Spomenuté meno nepredchádza v článku, Alfonsko. Spíte priateľu?

Ceny potravných článkov.

V Budapešti, 26. apríla

Úradne značené ceny za 100 kilogramov. *Pšenica*: tiská K 28·20—29·20, stolnobelohradská K 27·70—29·10, peštianska K 28·10—29·10, banátska K 28·10—29·20. — *Raž*: prvotriedna K 18·65—18·75, druhotriedna K 19·20 do 19·30. — *Jačmeň*: prvotriedny K 14·10—14·20, druhotriedny K 13·80—14·00. — *Proso*: K —, do —. — *Ovos*: prvotriedny K 15·70—16·00, druhotriedny K 15·20—15·60. — *Kukurica*: K 12·20—12·40. *Repica*: K —.

Múka pšeničná :

č.	0	1	2	3	4	5	6
K	22·02	21·00	21·40	21·00	20·60	201·0	19·10
		č.	7	7½	8		
		K	17·20	14·80	7·60		

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Drobné otruby: K 5·80, hrubé K 6·00.

Strova: Fazuľa obyčajná biela K 22·00—21·00, azuľa strakavá K 16·00— —. — **Hrach**: nelúpaný, čistý K 30·00—31·00, lúpaný K 46·00—54·00. — **Šošovica**: čistá K 26·00—36·00. — **Konopné semä**: K 23·00 do 24·00. — **Mak**: K 55·00—57·00. — **Rasca** (kmín): Kor. 107·00—108·—. Všetko po 100 kilogr.

Sviňská masť: budapeštianska K 180·00—181·00, vidiecka K 000·00—000·00.

Slanina: mestská 4-kusová K 153·00—154·00, 3-kusová K 156·00—157·00. vidiecka K — za 100 kilogr.

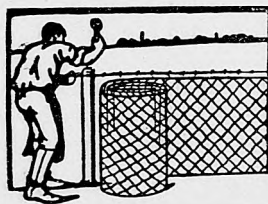
Datelinové semä: Červená datelina K 178·00 192·00, lucerna jasnozrná K — za 100 kg.

Lekvár: srbský K 40·00— bosenský K 44·00—46·00 po 50 kilogr.

Koloniálny tovar: *Cukor* v klobúkoch K 84·00 do 84·50, kockový K 86·50—86·50, žltý K 84·50—84·50 zu 100 kilogr.

Petrolej: Fiumánsky krištálový K 35·50, fiumánsky White-Star (***) K 29·50 za 100 kilogr. so suľom.

Spiritus: Rafinovaný odanový vo veľkom 179·00 do 180·00. Denaturalisovaný, ku priemyselným účelom jeden barill 50 50—51·00.

Plot z drôtu najlacnejší

k dostaniu je v dielni

Michala Stadler

na drotové pletivo, sitá a ploty roku 1872. založenj.

Budapest, VI., Váci-körut 43.

Cenniky franko. Spoľahlivá a chytrá výsluha.

Ochrana zdravia je v každej domácnosti nevyhnutne potrebný pôvodný

Slanovinový lieh sily

K dostaniu je všade vo fľaškách po 40 hal. 1 a 2 korunách. Prijat' treba len povodný slanovinový lieh sily.

Máte bol'asti?

Trpíte na lámku, pakostnicu, rheumu, bolenie zubov a hlavy? Prechladol ste alebo snád prievanom zapríčinil ste si nejakú chorobu. Oprobujte len bolasti ulevujúci, liečiaci, posilňujúci Fellerov Elsa-fluid. Ten je zvlášte dobrý. Tucat na prábu 5 korún. Feller lekárnik Štubica, Kostolná-ulica č. 18. (Záhreb. stol.)

Najlepší český prameň k objednaníu.

Lacne perie na postel!

1 kg. sivé drápané 2 K, leďšie
2 K 40 h.; polbiele 2 K 80 h.;
biele 4 K, biele páperové 5 K
10 h.; 1 kg. veľmi fajne ako
snah biele, drápané 6 K 40 h.
8 K.; 1 kg. papierie, sivé 6 K.
7 K.; biele fajnové 10 K.; naj-
fajnejšie papierie z prs 12 K. —
Pri oblednaní 5 kg. franko. —

Hotové postele z hustej tkany červeneho, modrého, bieleho
alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dĺžka
116 cm. široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 58 cm.
široký, naplnený novým, sivým, veľmi trvácim perím 16 K.
polpapierie 20 K.; papierie 24 K.; jednotlivé periny 10 K., 12 K.,
14 K., 16 K. podhlavky 3 K., 3 K 50 h., 4 K. Vývoz s postovor
dobierkou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolené

Za nezodpovedné návrat peňazí. **S. Benisch v Deschenitz**
číslo 826. Böhmerwald. Cenníky franko zdarma.

Brády-ho

Žalúdočké kvapky s ochrannou známkou
Panny Marie mariacelskej, ktoré ľud menuje
žalúdočnými kvapkami mariacelskými, už
od tridsať rokov tak osodne pôsobia, že v kaž-
dej domácnosti nevyhnutne sú potrebné.
Kvapky tieto nedostižiteľne dobre účinkujú
pri každom druhu zhubení žalúdka, proti záhe,
neriadnej stolici, kŕčom v žalúdku a v ilave,
dávaniu, beznosit, bezkrvnosti a badosti.
K dostaniu sú v každej lekárni. Cena veľkej
zasielajú. Objednať sa môžu poštou a zasiela
fľašky K 1.40, malej fľašky 80 hal. 6 fľašiek
5 K, 3 duplované fľašky za 4.50 K franko sa
K. Brády lekáreň k „Uhorskému Kráľovi“
Viedeň, I., Fleischmarkt 2., Sklad 212.

Pozorujeme na ochrannú známku s vyobra-
zením Panny Marie Cellanskej, na červene zá-
čialenie a na podpis pod obrazom. II

Pri objednávkach na naše ohlasy, prosíme
odvolávať sa vždy na náš časopis.

Majetok na predaj.

V Sl.vonnii na predaj je z
42 honov pozostávajúci
majetok za pohodlnú cenú.
Bližším visvetlením v kaž-
dej reči ochotne pvoľúži
libortz, Marinasele p. p.
Antonovac (st. Pozsega)
železničná stanica Poljana.

Oznamy prijíma
administracia

„Kresťan“

■ ■ Budapest, ■ ■
Szentkirályi-u. 28.

Rušeň!

!!! S 18 prvými vyznačeniami !!!

Ludvik Kállai motor dielňa

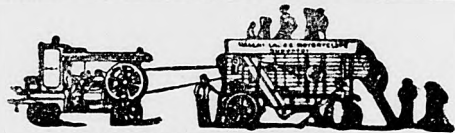
Budapest, VI., Gyár-utca 28. szám.

Odporuča najvreljej Ludvika Kállai

elektrické benzinlokomobil strojeku mlatbe

s dvojím vystrojením ku čisteniu.

!! Úplná záruka za viborné mlatenie !!

!!! Jedina novota !!!

! ! Najjednoduchjší a najdekonálejší mlátebný stroj prítomnosti ! !
Bez strojnika lahko k vedeniu bár ktorým gázdom aj medzi
domami slamou krytými.

Osobytá trieda pre stroje polného hospodárstva ako:
parostroje, mlyny, rajtare, stroje k mlateniu a ku siatiu atd.

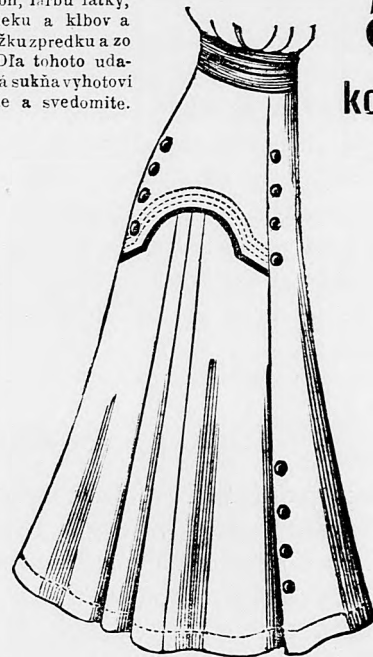
Ludvika Kállai ktoré sa v našej vlasti
najlepšie podarili.

Cenník s obrazmi na žiadost' zdarma a franko.

Rušeň!

Pri objednávke prosíme
udať fazón, farbu látky,
ší ku drieku a kľbov a
sukne dĺžku zpredku a zo
zadku. Dľa tohoto uda-
nia každá sukňa vyhotovi
sa presne a svedomite.

5
korún

Reklám 5 korún. Praktická sukňa k cestovaniu a oby-
solídnu prácou. Feš passe ozdobená je bortiňou a šujtašími
hodbavného lesku, pod ktorými z boku sú vkladané a
zpredku prázdne faltne. Z látky novej bruenskej vzorky
svetlo-biele alebo olivo-biele prskanej, alebo jednoduchej
čikovanej látky pre mužských pekná a trvanlivá hmota
5 korún. — Reklám sukňa výlučne len v jablčnej
hladkej drapp farbe večnej trvanosti 5.50 korún. —
Z lodenu alebo z polovičatého súkna v čiernych, sivých,
tmavo-svetlých, barnavých, olivo-zelených farbách 6 korún.

„KU SCHOSSENFABRIKE“
XVI., VIEDEN, Neulerchenfelder-strasse 2.
Dopisovanie v slovenskej reči.

Direkcii Schossenfabrik, Viedeň.

Úctive dávam na vedomie, že objednaná sukňa,
priš a úplne s odpovie, včul ale prosím poslať mi ešte
jednu tej istej vzorky a spodobnými hodbavného lesku
bortiňami z teje tmavo-svetlej bruenskej látky atď za
5 korún.

Ostávam i ďalej vašim odberateľom s úplnou úctou
Jozef Müller Békés 1. decembra. Takács-u. 983. č.

Takéto a tomu podobné dopisy bez dotazovania a prosby
dostávame každodenne.

Ste

celkom zdarma

chory 50.000 pacientoch

?

Kurinstitut „Spiro-Spero“
Niederlössnitz bei Dresden.
Schulstr. 81/2.